

KANSAINVÄLINEN SOPIMUS**Euroopan unionin ja Bosnia ja Hertsegovinan välillä Bosnia ja Hertsegovinan osallistumisesta unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan "Horisontti Eurooppa"**

Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', Euroopan unionin puolesta,

sekä

Bosnia ja Hertsegovina, jäljempänä 'Bosnia ja Hertsegovina',

jäljempänä 'osapuolet', jotka

TOTEAVAT, että Euroopan yhteisön ja Bosnia ja Hertsegovinan välisessä puitesopimuksessa Bosnia ja Hertsegovinan yhteisön ohjelmiin osallistumista koskevista yleisperiaatteista ⁽¹⁾ määrätään, että Bosnia ja Hertsegovinan osallistumista kuhunkin ohjelmaan koskevista erityisehdoista, erityisesti suoritettavasta rahoitusosuudesta, määrätään yhteisymmärryspöytäkirjana tehdyssä komission ja Bosnia ja Hertsegovinan välisessä sopimuksessa ⁽²⁾;

TOTEAVAT, että Euroopan unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma "Horisontti Eurooppa", jäljempänä 'Horisontti Eurooppa -ohjelma', perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/695 ⁽³⁾,

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan unionin pyrkimykset johtaa toimia yhdistämällä voimansa kansainvälisten kumppaneiden kanssa vastatakseen maailmanlaajuisiin haasteisiin Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ihmisten, maapallon ja hyvinvoinnin hyväksi tehdyn toimintasuunnitelman mukaisesti ja toteavat, että tutkimus ja innovointi ovat keskeisiä tekijöitä ja välineitä innovaatiivetoisen kestävän kasvun, taloudellisen kilpailukyvyyn ja houkuttelevuuden edistämisessä;

TUNNUSTAVAT asetuksessa (EU) 2021/695 vahvistetut yleiset periaatteet;

TUNNUSTAVAT uudistetun eurooppalaisen tutkimus- ja innovointialueen tavoitteet, jotka koskevat yhteisen tiede- ja teknologia-alueen rakentamista, tutkimuksen ja innovoinnin sisämarkkinoiden luomista, yliopistojen välisen yhteistyön, parhaiden käytäntöjen vaihdon ja houkuttelevien tutkijanurien helpottamista ja edistämistä, tutkijoiden valtioiden rajat ylittävän ja alojen välisen liikkuvuuden helpottamista, tieteellisen tiedon ja innovaatioiden vapaan liikkuvuuden edistämistä, akateemisen vapauden ja tieteellisen tutkimuksen vapauden kunnioituksen edistämistä, tiedekasvatuksen ja tiedettä koskevien viestintätoimien tukemista ja osallistuvien talouksien kilpailukyvyyn ja houkuttelevuuden parantamista, ja että assosioituneet maat ovat keskeisiä kumppaneita näissä pyrkimyksissä;

KOROSTAVAT eurooppalaisten kumppanuuksien roolia vastattaessa joihinkin Euroopan kiireellisimmistä haasteista yhteisillä tutkimus- ja innovointialoiteilla, joilla edistetään merkittävästi niitä tutkimukseen ja innovointiin liittyviä Euroopan unionin painopisteitä, jotka edellyttävät kriittistä massaa ja pitkän aikavälin visiota, sekä painottavat sitä, että assosioituneiden maiden on tärkeää osallistua näihin kumppanuuksiin;

OTTAVAT HUOMIOON, että tutkimus ja innovointi ovat osoittautuneet Länsi-Balkanin alueella hyödyllisiksi yhteistyön sekä yhteisten tutkimus- ja innovaatiohankkeiden rahoituksen kannalta ja mahdollistaneet huippuosaamisen, tietämyksen, innovoinnin, verkostojen ja tutkimusresurssien vastavuoroisen saatavuuden. Se on tarjonnut arvokkaita tilaisuuksia inhimilliseen kehitykseen ja parantanut mahdollisuuksia löytää yhteisiä ratkaisuja alueellisiin ja maailmanlaajuisiin haasteisiin;

⁽¹⁾ EUVL L 192, 22.7.2005, s. 9.

⁽²⁾ Tämä sopimus vastaa Euroopan yhteisön ja Bosnia ja Hertsegovinan välisessä puitesopimuksessa Bosnia ja Hertsegovinan yhteisön ohjelmiin osallistumista koskevista yleisperiaatteista tarkoitettua yhteisymmärryspöytäkirjaa, ja sillä on samat oikeusvaikutukset.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa" perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

PYRKIVÄT luomaan molempia osapuolia hyödyttävät olosuhteet työpaikkojen luomiseksi, osapuolten innovaatioekosysteemien vahvistamiseksi ja tukemiseksi auttamalla yrityksiä innovoimaan ja laajentumaan osapuolten markkinoilla ja helpottamalla innovaatioiden käyttöönottoa, kehittämistä ja saatavuutta, mukaan lukien valmiuksien kehittämistoimet;

TUNNUSTAVAT, että molempien olisi hyödyttävä vastavuoroisesta osallistumisesta toistensa tutkimus- ja innovointiohjelmiin, mutta toteavat samalla, että osapuolet varaavat itselleen oikeuden rajoittaa tutkimus- ja innovointiohjelmiinsa osallistumista tai asettaa osallistumiselle ehtoja, erityisesti kun on kyse toimista, jotka liittyvät niiden strategiaan voimavaroihin, etuihin, autonomiaan tai turvallisuuteen;

OTTAVAT HUOMIOON tutkimusta ja innovointia koskevat osapuolten yhteiset tavoitteet, arvot ja vahvat yhteydet, jotka on aiemmin vahvistettu puiteohjelmia koskevilla assosiaatiosopimuksilla, ja tunnustavat osapuolten yhteisen halun edelleen kehittää, vahvistaa, edistää ja laajentaa suhteitaan ja yhteistyötään kyseisellä alalla,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Assosiaation laajuus

1. Bosnia ja Hertsegovina osallistuu assosioituneena maana kaikkiin asetuksen (EU) 2021/695 4 artiklassa tarkoitettuihin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa", jäljempänä "Horisontti Eurooppa -ohjelma", osiin, jotka pannaan täytäntöön päätöksellä (EU) 2021/764 ⁽⁴⁾ perustetulla erityisohjelmalla, säädösten ajantasaisimpien versioiden mukaisesti, sekä Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutille myönnettävällä rahoituksella, ja edistää niitä.

2. Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneiden oikeussubjektien ⁽⁵⁾ osallistumiseen osaamis- ja innovaatioyhteisöihin sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/819 ⁽⁶⁾ ja päätöksen (EU) 2021/820 ⁽⁷⁾ ajantasaisimpia versioita.

2 artikla

Horisontti Eurooppa -ohjelmaan osallistumisen ehdot

1. Bosnia ja Hertsegovina osallistuu Horisontti Eurooppa -ohjelmaan Euroopan yhteisön ja Bosnia ja Hertsegovinan välisessä puitesopimuksessa Bosnia ja Hertsegovinan yhteisön ohjelmiin osallistumista koskevista yleisperiaatteista vahvistettujen ehtojen mukaisesti ja tämän sopimuksen, tämän sopimuksen 1 artiklassa tarkoitettujen säädösten sekä muiden Horisontti Eurooppa -ohjelman täytäntöönpanoa koskevien sääntöjen ajantasaisimmissa versioissa vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

2. Jollei tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa ehdoissa toisin määrätä, mukaan lukien pantaessa täytäntöön asetuksen (EU) 2021/695 22 artiklan 5 kohtaa, Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua Horisontti Eurooppa -ohjelman epäsuoriin toimiin Euroopan unioniin sijoittautuneisiin oikeussubjekteihin sovellettavia edellytyksiä vastaavin edellytyksin, joihin sisältyy Euroopan unionin rajoittavien toimenpiteiden ⁽⁸⁾ noudattaminen.

3. Ennen kuin komissio päättää, voivatko Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneet oikeussubjektit osallistua Euroopan unionin strategiaan voimavaroihin, etuihin, autonomiaan tai turvallisuuden suojelemiseen liittyviin toimiin asetuksen (EU) 2021/695 22 artiklan 5 kohdan nojalla, komissio voi pyytää seuraavia tietoja tai takeita:

a) tieto siitä, onko Euroopan unioniin sijoittautuneille oikeussubjekteille myönnetty tai myönnetäänkö niille vastavuoroinen pääsy Bosnia ja Hertsegovinan nykyisiin ja suunniteltuihin ohjelmiin tai hankkeisiin, jotka vastaavat Horisontti Eurooppa -ohjelman kyseistä toimea;

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös (EU) 2021/764, annettu 10 päivänä toukokuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa" täytäntöönpanoa koskevan erityisohjelman perustamisesta ja päätöksen 2013/743/EU kumoamisesta (EUVL L 167 I, 12.5.2021, s. 1).

⁽⁵⁾ Oikeussubjekteilla tarkoitetaan Horisontti Eurooppa -ohjelman 2 artiklan 16 kohdan mukaisia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Käsitteellä "oikeussubjekti" ei viitata suoraan eikä välillisesti niihin kahteen entiteettiin, joista Bosnia ja Hertsegovina koostuu: Bosnia ja Hertsegovinan federaatio ja Serbitasavalta.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/819, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutista (uudelleenlaadittu) (EUVL L 189, 28.5.2021, s. 61).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2021/820, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) strategisesta innovaatio-ohjelmasta 2021–2027: Euroopan innovointikykyjen ja -valmiuksien edistäminen ja päätöksen N:o 1312/2013/EU kumoamisesta (EUVL L 189, 28.5.2021, s. 91).

⁽⁸⁾ EU:n rajoittavat toimenpiteet hyväksytään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla.

b) tieto siitä, onko Bosnia ja Hertsegovinalla kansallinen sijoitusten seurantamekanismi, ja takeet siitä, että Bosnia ja Hertsegovinan viranomaiset raportoivat komissiolle ja kuulevat komissiota kaikista mahdollisista tapauksista, joissa ne ovat tällaista mekanismia soveltaessaan tulleet tietoisiksi ulkomaisista sijoituksista/hankinnoista, joita toteuttaa oikeussubjekti, joka on sijoittautunut Bosnia ja Hertsegovinan ulkopuolelle tai jota johdetaan Bosnia ja Hertsegovinan ulkopuolelta, ja jotka koskevat bosniahertsegovinaista oikeussubjektia, joka on saanut rahoitusta Horisontti Eurooppa -ohjelmasta toimiin, jotka liittyvät Euroopan unionin strategiaan voimavaroihin, etuihin, autonomiaan tai turvallisuuteen, edellyttäen, että komissio toimittaa Bosnia ja Hertsegovinalle luettelon asianomaisista Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneista oikeussubjekteista sen jälkeen, kun avustussopimukset näiden oikeussubjektien kanssa on allekirjoitettu; sekä

c) takeet siitä, ettei mihinkään Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneiden oikeussubjektien asianomaisten toimien yhteydessä kehitettäviin tuloksiin, teknologioihin, palveluihin ja tuotteisiin sovelleta rajoituksia, jotka koskevat niiden vientiä EU:n jäsenvaltioihin, toimen aikana eikä neljään vuoteen sen päättymisen jälkeen. Bosnia ja Hertsegovina jakaa ajan tasalla olevan luettelon kansallisten vientirajoitusten kohteista vuosittain toimen aikana ja neljän vuoden ajan sen päättymisen jälkeen.

4. Bosnia ja Hertsegovina sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua yhteisen tutkimuskeskuksen (JRC) toimiin Euroopan unioniin sijoittautuneisiin oikeussubjekteihin sovellettavia ehtoja vastaavin ehdoin, paitsi jos rajoitukset ovat tarpeen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi tämän artiklan 2 ja 3 kohdan täytäntöönpanosta johtuvan osallistumisen laajuuden kanssa.

5. Kun Euroopan unioni panee täytäntöön Horisontti Eurooppa -ohjelmaa soveltamalla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 185 ja 187 artiklaa, Bosnia ja Hertsegovina ja Bosnia ja Hertsegovina sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua kyseisten säännösten nojalla luotuihin oikeudellisiin rakenteisiin niiden Euroopan unionin säädösten mukaisesti, jotka on hyväksytty tai hyväksytään näiden oikeudellisten rakenteiden perustamiseksi.

6. Bosnia ja Hertsegovinan edustajilla on oikeus osallistua tarkkailijoina päätöksen (EU) 2021/764 14 artiklassa tarkoitettuun komiteaan ilman äänioikeutta ja niiden asioiden osalta, jotka koskevat Bosnia ja Hertsegovinaa.

Bosnia ja Hertsegovinan edustajat eivät ole läsnä näiden komiteoiden kokouksissa äänestyksen aikana.

Bosnia ja Hertsegovinalle ilmoitetaan tuloksesta. Tässä kohdassa tarkoitettussa osallistumisessa, mukaan luettuna tietojen ja asiakirjojen saamiseen liittyvät menettelyt, noudatetaan samaa toimintatapaa kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden edustajien osalta.

7. Bosnia ja Hertsegovinan oikeudet edustukseen eurooppalaisen tutkimusalueen komiteassa ja sen alaryhmissä ja niihin osallistumiseen ovat samat kuin assosioituneilla mailla.

8. Bosnia ja Hertsegovinan edustajilla on oikeus osallistua tarkkailijoina JRC:n johtokuntaan ilman äänioikeutta. Jollei tästä edellytyksestä muuta johdu, osallistumiseen sovelletaan samoja sääntöjä ja menettelyjä kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden edustajiin, myös kun on kyse puheoikeuksista ja menettelyistä Bosnia ja Hertsegovinaa koskevaan asiaan liittyvien tietojen ja asiakirjojen vastaanottamiseksi.

9. Bosnia ja Hertsegovina voi osallistua eurooppalaiseen tutkimusinfrastruktuurikonsortioon (ERIC) neuvoston asetuksen (EY) N:o 723/2009⁽⁹⁾ ajantasaisimman version ja ERICin perustamissääntönsä mukaisesti.

10. Euroopan unioni korvaa Bosnia ja Hertsegovinan edustajien ja asiantuntijoiden matka- ja oleskelukulut, jotka aiheutuvat osallistumisesta tarkkailijoina päätöksen (EU) 2021/764 14 artiklassa tarkoitettua komitean työskentelyyn tai muihin Horisontti Eurooppa -ohjelman täytäntöönpanoon liittyviin kokouksiin, samojen voimassa olevien perusteiden ja menettelyjen mukaisesti kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden edustajien kustannukset.

11. Osapuolten on pyrittävä parhaansa mukaan helpottamaan voimassa olevien säännösten mukaisesti niiden tutkijoiden vapaata liikkumista ja asumista, jotka osallistuvat tämän sopimuksen mukaiseen toimintaan, sekä tällaisessa toiminnassa käytettäviksi tarkoitettujen tavaroiden ja palvelujen liikkumista rajojen yli.

⁽⁹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 723/2009, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2009, eurooppalaiseen tutkimusinfrastruktuurikonsortioon (ERIC) sovellettavasta yhteisön oikeudellisesta kehyksestä (EUVL L 206, 8.8.2009, s. 1).

12. Bosnia ja Hertsegovinan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että Bosnia ja Hertsegovinasta ostetut tai Bosnia ja Hertsegovinaan tuodut tavarat ja palvelut, jotka on osittain tai kokonaan rahoitettu tämän sopimuksen mukaisten toimien toteuttamiseksi tehtyjen avustussopimusten ja/tai muiden sopimusten nojalla, vapautetaan tullimaksuista, tuontitulleista ja muista veronluonteisista maksuista, mukaan lukien arvonlisävero, joita sovelletaan Bosnia ja Hertsegovinassa.

3 artikla

Rahoitusosuus

1. Bosnia ja Hertsegovinan tai Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneiden oikeussubjektien osallistuminen Horisontti Eurooppa -ohjelmaan edellyttää Bosnia ja Hertsegovinan osallistumista ohjelman rahoitukseen ja siihen liittyviin hallinto-, täytäntöönpano- ja toimintakustannuksiin Euroopan unionin yleisen talousarvion, jäljempänä 'unionin talousarvio', mukaisesti.

2. Rahoitusosuus koostuu seuraavien summasta:

a) toiminnallinen rahoitusosuus sekä

b) osallistumismaksu.

3. Rahoitusosuus suoritetaan vuotuisena maksuna kahdessa erässä, jotka erääntyvät viimeistään toukokuussa ja heinäkuussa.

4. Toiminnallinen rahoitusosuus kattaa ohjelman toiminta- ja tukimenot ja täydentää sekä maksusitoumus- että maksumäärärahoina määriä, jotka on otettu lopullisesti hyväksytyyn unionin talousarvioon Horisontti Eurooppa -ohjelman osalta, mukaan lukien määrärahat, jotka vastaavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁰⁾, jäljempänä 'varainhoitoasetus', ajantasaisimman version 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti vapautettuja ja uudelleen käyttöön otettuja sitoumuksia, ja joihin on lisätty korotuksena ulkoiset käyttötarkoitukseensa sidotut tulot, jotka eivät ole peräisin muiden rahoittajien Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoitusosuuksista ⁽¹¹⁾.

Niiden ulkoisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen osalta, jotka on kohdennettu Horisontti Eurooppa -ohjelmaan Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/2094 ⁽¹²⁾ 3 artiklan 1 kohdan nojalla, tämä korotus vastaa vuotuisia määrärahoja, jotka on ilmoitettu talousarvioesitykseen liitetyissä Horisontti Eurooppa -ohjelmaa koskeissa asiakirjoissa.

5. Alustava toiminnallinen rahoitusosuus perustuu jakoperusteeseen, joka määrittää Bosnia ja Hertsegovinan markkinahintaisen bruttokansantuotteen (BKT) ja Euroopan unionin markkinahintaisen BKT:n suhteena. Asiaa käsittelevät komission yksiköt määrittävät sovellettavat markkinahintaiset BKT:t viimeisimpien tilastotietojen perusteella, jotka ovat käytettävissä talousarviolaskelmia varten sitä vuotta edeltävänä vuonna, jona vuotuinen maksu on suoritettava. Edellä määrätystä poiketen vuoden 2021 alustava toiminnallinen rahoitusosuus perustuu vuoden 2019 markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen. Jakoperustetta koskevat mukautukset määritetään liitteessä I.

6. Alustava toiminnallinen rahoitusosuus lasketaan soveltamalla mukautettua jakoperustetta alustaviin maksusitoumusmäärärahoihin, jotka on otettu sovellettavan vuoden osalta lopullisesti hyväksytyyn Euroopan unionin talousarvioon Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoittamiseksi ja jotka on korotettu tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti.

7. Osallistumismaksu on 4 prosenttia tämän artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti lasketusta vuotuisesta alustavasta toiminnallisesta rahoitusosuudesta, ja se otetaan käyttöön vaiheittain liitteen I mukaisesti. Osallistumismaksua ei muuteta tai korjata takautuvasti.

8. Alustavaa toiminnallista rahoitusosuutta vuodelle N voidaan tarkistaa ylös- tai alaspäin takautuvasti yhtenä tai useampana sitä seuraavana vuonna vuoden N maksusitoumusmäärärahoja, jotka on korotettu tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti, koskevien talousarviositoumusten, niiden oikeudellisten sitoumuksien tapahtuvan täytäntöönpanon ja niiden vapauttamisen perusteella. Tämän artiklan täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännökset vahvistetaan liitteessä I.

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽¹¹⁾ Tähän sisältyvät erityisesti Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi 14 päivänä joulukuuta 2020 annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094 (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23) perustetun Euroopan unionin elpymisvälineen varat.

⁽¹²⁾ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23.

9. Euroopan unionin on toimitettava Bosnia ja Hertsegovinalle tämän rahoitusosuutta koskevat tiedot sellaisina kuin ne sisältyvät talousarvio-, kirjanpito-, tuloksellisuus- ja arviointitietoihin, jotka on toimitettu budjettivaltaa käyttäville ja vastuuvapauden myöntäville Euroopan unionin viranomaisille Horisontti Eurooppa -ohjelmasta. Nämä tiedot on toimitettava ottaen asianmukaisesti huomioon Euroopan unionin ja Bosnia ja Hertsegovinan luottamuksellisuus- ja tietosuojasäännöt, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden tietojen toimittamista, jotka Bosnia ja Hertsegovinalla on oikeus saada liitteen III nojalla.

10. Kaikki Bosnia ja Hertsegovinan rahoitusosuudet tai Euroopan unionilta saatavat maksut sekä maksettavien ja saatavien määrien laskenta suoritetaan euroina.

4 artikla

Automaattinen korjausmekanismi

1. Bosnia ja Hertsegovinan vuoden N alustavaan toiminnalliseen rahoitusosuuteen sovelletaan 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti mukautettua automaattista korjausmekanismia, joka lasketaan vuonna N+2. Se perustuu Bosnia ja Hertsegovinan ja Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneiden oikeussubjektien tuloksiin Horisontti Eurooppa -ohjelman osissa, jotka pannaan täytäntöön vuoden N maksusitoumusmäärärahoista, jotka on korotettu 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti, rahoitettavilla kilpailuun perustuvilla avustuksilla.

Automaattisen korjauksen määrä saadaan laskemalla seuraavien välinen erotus:

a) Bosnia ja Hertsegovinan tai Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneiden oikeussubjektien kanssa tosiasiallisesti tehtyjen kilpailuun perustuvia avustuksia koskevien oikeudellisten sitoumusten alustavat määrät, jotka rahoitetaan vuoden N maksusitoumusmäärärahoista, jotka on korotettu 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti; sekä

b) Bosnia ja Hertsegovinan maksama vuoden N vastaava toiminnallinen rahoitusosuus mukautettuna 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti, lukuun ottamatta vuoden N maksusitoumusmäärärahoista, jotka on korotettu 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti, rahoitettuja muita kuin toimeen liittyviä kustannuksia.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu määrä, riippumatta siitä, onko se positiivinen tai negatiivinen, ylittää 8 prosenttia 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti mukautetusta vastaavasta alustavasta toiminnallisesta rahoitusosuudesta, Bosnia ja Hertsegovinan vuoden N alustava toiminnallinen rahoitusosuus korjataan. Määrä, joka Bosnia ja Hertsegovinan on maksettava automaattisen korjausmekanismin mukaisena lisärahoitusosuutena tai jonka Bosnia ja Hertsegovina saa vähennyksenä Bosnia ja Hertsegovinan rahoitusosuudesta, on määrä, joka ylittää 8 prosentin kynnyksen. Tämän 8 prosentin kynnyksen alittava määrä ei oteta huomioon laskettaessa maksettavaa tai korvattavaa lisärahoitusosuutta.

3. Automaattista korjausmekanismia koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan liitteessä I.

5 artikla

Vastavuoroisuus

1. Euroopan unioniin sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua Horisontti Eurooppa -ohjelmaa vastaaviin Bosnia ja Hertsegovinan ohjelmiin tai hankkeisiin Bosnia ja Hertsegovinan lainsäädännön mukaisesti.

2. Liitteessä II on luettelo Bosnia ja Hertsegovinan vastaavista ohjelmista tai hankkeista, joihin Euroopan unioniin sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua.

3. Bosnia ja Hertsegovinan unioniin sijoittautuneille oikeussubjekteille myöntämään rahoitukseen sovelletaan tutkimus- ja innovointiohjelmien tai -hankkeiden toimintaa koskevaa Bosnia ja Hertsegovinan lainsäädäntöä. Jos rahoitusta ei myönnetä, unioniin sijoittautuneet oikeussubjektit voivat osallistua omien varojensa puitteissa.

6 artikla

Avoin tiede

Osapuolten on vastavuoroisesti edistettävä ja parannettava avoimen tieteen käytäntöjä ohjelmissaan tai hankkeissaan Horisontti Eurooppa -ohjelman sääntöjen ja Bosnia ja Hertsegovinan lainsäädännön mukaisesti.

*7 artikla***Seuranta, arviointi ja raportointi**

1. Bosnia ja Hertsegovinan osallistumista Horisontti Eurooppa -ohjelmaan seurataan jatkuvasti komission ja Bosnia ja Hertsegovinan kumppanuuden pohjalta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta komission, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) ja Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimen vastuita tämän ohjelman seurannasta ja arvioinnista.
2. Liitteessä III vahvistetaan tämän sopimuksen mukaiseen Euroopan unionin rahoitukseen liittyvät moitteetonta varainhoitoa koskevat säännöt, joihin sisältyvät varainhoidon valvonta, varojen takaisinperintä ja muut petosten vastaiset toimenpiteet.

*8 artikla***EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan tutkimuksen ja innovoinnin sekakomitea**

1. Perustetaan EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan tutkimuksen ja innovoinnin sekakomitea, jäljempänä 'EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan sekakomitea'. EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan sekakomitean tehtäviin kuuluu
  - a) arvioida ja tarkastella tämän sopimuksen täytäntöönpanoa, erityisesti
    - i) Bosnia ja Hertsegovinan oikeussubjektien osallistumista Horisontti Eurooppa -ohjelmaan ja suoriutumista ohjelmassa;
    - ii) (keskinäistä) avoimuuden tasoa, joka mahdollistaa kuhunkin osapuoleen sijoittautuneiden oikeussubjektien osallistumisen toisen osapuolen ohjelmiin tai hankkeisiin;
    - iii) rahoitusosuusmekanismin ja automaattisen korjausmekanismin täytäntöönpanoa 3 ja 4 artiklan mukaisesti;
    - iv) tietojenvaihtoa ja mahdollisia kysymyksiä, jotka koskevat tulosten hyödyntämistä, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet;
  - b) keskustella jommankumman osapuolen pyynnöstä osapuolten soveltamista tai suunnittelemista rajoituksista, jotka koskevat pääsyä niiden tutkimus- ja innovointiohjelmiin, mukaan lukien erityisesti strategiaan voimavaroihin, etuihin, autonomiaan tai turvallisuuteen liittyvät toimet;
  - c) tarkastella, miten yhteistyötä voitaisiin parantaa ja kehittää; sekä
  - d) keskustella yhdessä tutkimukseen ja innovointiin sekä yhteisen edun mukaiseen tutkimussuunnitteluun liittyvien politiikkojen tulevista suuntaviivoista ja painopisteistä;
  - e) vaihtaa tietoja muun muassa uudesta lainsäädännöstä, päätöksistä tai kansallisista tutkimus- ja innovointiohjelmista, jotka ovat merkityksellisiä tämän sopimuksen täytäntöönpanon kannalta.
2. EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan sekakomitea, joka koostuu Euroopan unionin ja Bosnia ja Hertsegovinan edustajista, vahvistaa työjärjestyksensä.
3. EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan sekakomitea voi tapauskohtaisesti päättää perustaa asiantuntijatason työryhmän tai neuvoo-antavan elimen avustamaan tämän sopimuksen täytäntöönpanossa.
4. EU:n ja Bosnia ja Hertsegovinan sekakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa ja, jos erityisolosuhteet sitä edellyttävät, jommankumman osapuolen pyynnöstä. Euroopan unioni ja Bosnia ja Hertsegovina järjestävät ja isännöivät kokouksia vuorotellen.
5. EU:n Bosnia ja Hertsegovinan sekakomitean työskentely on jatkuvaa, ja se tapahtuu vaihtamalla merkityksellisiä tietoja, jotka koskevat erityisesti Bosnia ja Hertsegovina sijoittautuneiden oikeussubjektien osallistumista/suoriutumista, käyttäen mitä tahansa viestintävälinettä. EU:n Bosnia ja Hertsegovinan sekakomitea suorittaa tarvittaessa tehtävänsä kirjallisesti.

*9 artikla***Loppumääräykset**

1. Tämä sopimus tulee voimaan päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen.

2. Tätä sopimusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen. Se on voimassa niin kauan kuin on tarpeen Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitettujen hankkeiden, toimien, toimintojen ja niiden osien, Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi tarvittavien toimien ja tämän sopimuksen täytäntöönpanosta johtuvien osapuolten välisten rahoitusvelvoitteiden saattamiseksi päätökseen.

3. Euroopan unioni ja Bosnia ja Hertsegovina voivat soveltaa tätä sopimusta väliaikaisesti omien sisäisten menettelyjensä ja lainsäädäntönsä mukaisesti. Väliaikainen soveltaminen alkaa päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen.

4. Jos Bosnia ja Hertsegovina ilmoittaa Euroopan unionin nimissä toimivalle komissiolle, ettei se saata päätökseen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämiä sisäisiä menettelyjään, tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen lakkaa päivänä, jona komissio vastaanottaa ilmoituksen ja joka katsotaan tämän sopimuksen päättymispäiväksi.

5. Euroopan unioni voi keskeyttää tämän sopimuksen soveltamisen, jos Bosnia ja Hertsegovina laiminlyö tämän sopimuksen mukaisen rahoitusosuuden maksamisen osittain tai kokonaan.

Jos maksu jätetään suorittamatta, mikä voi merkittävästi vaarantaa Horisontti Eurooppa -ohjelman täytäntöönpanon ja hallinnoinnin, komissio lähettää virallisen muistutuskirjeen. Jos maksua ei suoriteta 20 päivän sisällä virallisesta muistutuskirjeestä, komissio ilmoittaa tämän sopimuksen soveltamisen keskeyttämisestä Bosnia ja Hertsegovinalle virallisella tiedoksiantokirjeellä, ja keskeyttäminen tulee voimaan 15 päivän kuluttua siitä, kun Bosnia ja Hertsegovina on vastaanottanut tiedoksiannon.

Jos tämän sopimuksen soveltaminen keskeytetään, Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneet oikeussubjektit eivät voi osallistua myöntämismenettelyihin, joita ei ole vielä saatettu päätökseen keskeytyksen tullessa voimaan. Myöntämismenettely katsotaan päättyneeksi, kun sen tuloksena on tehty oikeudellisia sitoumuksia.

Keskeyttäminen ei vaikuta Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneiden oikeussubjektien kanssa ennen keskeytystä tehtyihin oikeudellisiin sitoumuksiin. Tätä sopimusta sovelletaan edelleen tällaisiin oikeudellisiin sitoumuksiin.

Euroopan unioni ilmoittaa Bosnia ja Hertsegovinalle välittömästi vastaanotettuaan koko rahoitusosuuden. Keskeyttäminen päättyy välittömästi tämän ilmoituksen jälkeen.

Siitä päivästä alkaen, jona keskeyttäminen päättyy, Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneet oikeussubjektit voivat jälleen osallistua myöntämismenettelyihin, jos ne on käynnistetty kyseisen päivän jälkeen tai jos ne on käynnistetty ennen kyseistä päivää ja hakemusten jättämisen määräaika ei ole päättynyt.

6. Kumpi tahansa osapuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla kirjallisesti aikeensa irtisanoa sopimus. Sopimuksen irtisanominen tulee voimaan kolmen kalenterikuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus on saapunut vastaanottajalleen. Tämän sopimuksen irtisanomispäiväksi katsotaan päivä, jona irtisanominen tulee voimaan.

7. Jos tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen lakkaa tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti tai jos se irtisanotaan tämän artiklan 6 kohdan mukaisesti, osapuolet sopivat seuraavaa:

- a) hankkeet, toimet, toiminnot tai niiden osat, joista on tehty oikeudellisia sitoumuksia väliaikaisen soveltamisen aikana ja/tai tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen ja ennen kuin tämän sopimuksen soveltaminen lakkaa tai se irtisanotaan, jatkuvat kunnes ne on saatu päätökseen tässä sopimuksessa määrättyjen edellytysten mukaisesti;
- b) vuotuinen rahoitusosuus vuodelta N, jonka aikana tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen lakkaa tai se irtisanotaan, maksetaan kokonaisuudessaan 3 artiklan mukaisesti. Vuoden N toiminnallista rahoitusosuutta mukautetaan tämän sopimuksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti ja korjataan tämän sopimuksen 4 artiklan mukaisesti. Vuodelta N maksettua osallistumismaksua ei mukauteta eikä korjata; sekä
- c) sen vuoden jälkeen, kun tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen lakkaa tai se irtisanotaan, tämän sopimuksen soveltamisvuosilta maksettuja alustavia toiminnallisia rahoitusosuuksia mukautetaan tämän sopimuksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti, ja ne korjataan automaattisesti tämän sopimuksen 4 artiklan mukaisesti.

Osapuolet sopivat yhteisellä suostumuksella mahdollisista muista tämän sopimuksen irtisanomisen tai väliaikaisen soveltamisen lakkaamisen seurauksista.

8. Tätä sopimusta voidaan muuttaa ainoastaan kirjallisesti osapuolten yhteisellä suostumuksella. Muutosten voimaantuloon sovelletaan samaa menettelyä kuin tämän sopimuksen voimaantuloon.

9. Tämän sopimuksen liitteet ovat erottamaton osa sopimusta.

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena englannin, bosnian, kroatian ja serbian kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen. Jos tulkintaeroja esiintyy, englanninkielistä toisintoa sovelletaan ensisijaisesti.

Tehty Brysselissä 6 päivänä joulukuuta 2021 ja Sarajevossa 22 päivänä joulukuuta 2021.

Komission puolesta Euroopan unionin nimissä

Mariya GABRIEL

*Innovoinnista, tutkimuksesta, kulttuurista,
koulutuksesta ja nuorisoasioista vastaava
komission jäsen*

Bosnia ja Hertsegovinan puolesta

Ankica GUDELJEVIĆ

Bosnia ja Hertsegovinan siviiliasiaiministeri

LIITE I

Bosnia ja Hertsegovinan rahoitusosuutta Horisontti Eurooppa -ohjelmassa (2021–2027) koskevat säännöt**I. Bosnia ja Hertsegovinan rahoitusosuuden määrittäminen**

1. Bosnia ja Hertsegovinan rahoitusosuus Horisontti Eurooppa -ohjelmaan vahvistetaan vuosittain suhteessa siihen määrään ja sen määrän lisäksi, joka on kunakin vuonna varattu unionin talousarvioon maksusitoumusmäärärahoiksi Horisontti Eurooppa -ohjelman hallinnointiin, toteuttamiseen ja toimintaan ja jota on korotettu tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

2. Tämän sopimuksen 3 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu osallistumismaksu otetaan käyttöön vaiheittain seuraavasti:

— 2021: 0,5 %;

— 2022: 1 %;

— 2023: 1,5 %;

— 2024: 2 %;

— 2025: 2,5 %;

— 2026: 3 %;

— 2027: 4 %.

3. Tämän sopimuksen 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti alustava toiminnallinen rahoitusosuus, joka Bosnia ja Hertsegovinan on maksettava osallistumisestaan Horisontti Eurooppa -ohjelmaan, lasketaan kullekin varainhoitovuodelle mukauttamalla jakoperustetta.

Jakoperusteen mukautus lasketaan seuraavasti:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

Edellä esitetyssä laskelmassa jakoperusteen mukauttamiseen käytettävä kerroin on 0,09.

4. Tämän sopimuksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti ensimmäinen vuoden N talousarvion toteuttamiseen liittyvä mukautus tehdään vuonna N+1, jolloin vuoden N alustavaa toiminnallista rahoitusosuutta mukautetaan ylös- tai alaspäin seuraavien erotuksella:

a) mukautettu rahoitusosuus, joka on laskettu soveltamalla vuoden N mukautettua jakoperustetta seuraavien summaan:

i. Euroopan unionin hyväksytyssä talousarviossa vuodelle N hyväksytyjä maksusitoumusmäärärahoja ja vapautettuja ja uudelleen käyttöön otettuja sitoumuksia vastaavia maksusitoumusmäärärahoja koskevien talousarviositoumusten määrä; sekä

ii. ulkoisiin käyttötarkoitukseensa sidottuihin tuloihin perustuvat maksusitoumusmäärärahat, jotka eivät ole peräisin muiden rahoittajien Horisontti Eurooppa -ohjelmaan osoittamista rahoitusosuuksista ja jotka olivat käytettävissä vuoden N lopussa ⁽¹⁾. Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/2094 ⁽²⁾ 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti Horisontti Eurooppa -ohjelmaan kohdennettujen ulkoisten käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen osalta monivuotisen rahoituskehyyksen vuosittaisia ohjeellisia määriä käytetään mukautetun rahoitusosuuden laskemiseen;

⁽¹⁾ Tähän sisältyvät erityisesti Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi 14 päivänä joulukuuta 2020 annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094 (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23) perustetun Euroopan unionin elpymisvälineen varat.

⁽²⁾ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23.

b) sekä vuoden N alustava toiminnallinen rahoitusosuus.

Alkaen vuodesta N+2 ja kunakin sitä seuraavana vuonna siihen asti, kun kaikki vuodelta N peräisin olevilla maksusitoumusmäärärahoilla, jotka on korotettu tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti, katetut talousarviositoumukset on maksettu tai vapautettu, ja viimeistään kolmen vuoden kuluttua Horisontti Eurooppa -ohjelman päätyttyä, unioni laskee vuoden N toiminnallisen rahoitusosuuden mukautuksen vähentämällä Bosnia ja Hertsegovinan toiminnallisesta rahoitusosuudesta määrän, joka saadaan joko soveltamalla vuoden N mukautettua jakoperustetta unionin talousarviosta tai vapautetuista ja uudelleen käyttöön otetuista sitoumuksista rahoitetuista vuoden N sitoumuksista kunakin vuonna vapautettuihin määriin.

Jos vuoden N ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista saatavat määrät (mukaan lukien maksusitoumusmäärärahat ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/2094 mukaisten määrien osalta monivuotisen rahoituskehiksen vuotuiset ohjeelliset määrät), jotka eivät ole peräisin muiden rahoittajien Horisontti Eurooppa -ohjelmaan osoittamista rahoitusosuuksista, perutaan, Bosnia ja Hertsegovinan toiminnallisesta rahoitusosuudesta vähennetään määrä, joka saadaan soveltamalla vuoden N mukautettua jakoperustetta peruttuun määrään.

II. Bosnia ja Hertsegovinan toiminnallisen rahoitusosuuden automaattinen korjaus

1. Tämän sopimuksen 4 artiklan mukaisen automaattisen korjauksen laskemiseen sovelletaan seuraavia yksityiskohtaisia sääntöjä:

- a) 'kilpailuun perustuvilla avustuksilla' tarkoitetaan avustuksia, jotka myönnetään ehdotuspyyntöjen perusteella, kun lopulliset edunsaajat voidaan yksilöidä automaattisen korjauksen laskentahetkellä. Kolmansille osapuolille myönnettävää varainhoitoasetuksen 204 artiklan mukaista rahoitustukea ei oteta tässä huomioon;
- b) jos oikeudellinen sitoumus allekirjoitetaan konsortion kanssa, oikeudellisten sitoumusten alustavien määrien vahvistamiseen käytetään avustussopimuksen talousarvion suuntaa-antavan jakauman mukaisia kumulatiivisia määriä, jotka on osoitettu edunsaajille, jotka ovat Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneita oikeussubjekteja;
- c) kaikki kilpailuun perustuvia avustuksia vastaavat oikeudellisten sitoumusten määrät on vahvistettava käyttäen Euroopan komission sähköistä eCorda-järjestelmää ja poimittava vuoden N+2 helmikuun toisena keskiviikkona;
- d) 'muilla kuin toimeen liittyvillä kustannuksilla' tarkoitetaan ohjelman muita kustannuksia kuin kilpailuun perustuvia avustuksia, mukaan lukien tukimenot, ohjelmakohtainen hallinto ja muut toimet ⁽³⁾;
- e) lopullisina tuensaajina oleville kansainvälisille järjestöille ⁽⁴⁾ oikeussubjekteina osoitetut määrät katsotaan muiksi kuin toimeen liittyviksi kustannuksiksi.

2. Mekanismia sovelletaan seuraavasti:

- a) Vuoden N osalta toteutettaviin maksusitoumusmäärärahoihin, jotka on korotettu tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti, sovelletaan automaattisia korjauksia, jotka perustuvat tämän liitteen II osan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua eCorda-järjestelmästä peräisin oleviin vuotta N ja vuotta N+1 koskeviin tietoihin vuonna N+2 sen jälkeen, kun mahdolliset tämän sopimuksen 3 artiklan 8 kohdan mukaiset mukautukset on tehty Bosnia ja Hertsegovinan Horisontti Eurooppa -ohjelman rahoitusosuuteen. Huomioon otetaan niiden kilpailuun perustuvien avustusten määrä, joita koskevat tiedot ovat saatavilla korjauksen laskentahetkellä.

⁽³⁾ Muita toimia ovat erityisesti hankinnat, palkinnot, rahoitusvälineet, yhteisen tutkimuskeskuksen suoravat toimet, tilaukset (OECD, Eureka, IPEEC, IEA jne.) ja asiantuntijat (arvioijat, hankkeiden seuranta).

⁽⁴⁾ Kansainvälisiä järjestöjä pidetään muina kuin toimeen liittyvinä kustannuksina vain, jos ne ovat lopullisia tuensaajia. Tätä ei sovelleta, jos kansainvälinen järjestö on hankkeen koordinaattori (jakaa varoja muille koordinaattoreille).

b) Vuodesta N+2 alkaen ja vuoteen 2029 saakka automaattisen korjauksen määrä vuodelle N saadaan laskemalla seuraavien välinen erotus:

i. kilpailuun perustuvien avustusten kokonaismäärä, joka on jaettu Bosnia ja Hertsegovinalle tai Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneille oikeussubjekteille vuoden N talousarviomäärärahoja koskevien maksusitoumusten mukaisesti; sekä

ii. Bosnia ja Hertsegovinan vuoden N mukautetun toiminnallisen rahoitusosuuden määrä kerrottuna seuraavien tekijöiden välisellä suhteella:

A. kilpailuun perustuvien avustusten määrä vuoden N maksusitoumusmäärärahoista, jotka on korotettu tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti; sekä

B. vuoden N hyväksytyjen talousarvion maksusitoumusmäärärahojen kokonaismäärä, johon sisältyvät muut kuin toimeen liittyvät kustannukset.

III. Bosnia ja Hertsegovinan rahoitusosuuden, Bosnia ja Hertsegovinan toiminnalliseen rahoitusosuuteen tehtyjen mukautusten ja Bosnia ja Hertsegovinan toiminnalliseen rahoitusosuuteen sovellettavan automaattisen korjauksen maksaminen

1. Komissio ilmoittaa Bosnia ja Hertsegovinalle mahdollisimman pian ja viimeistään varainhoitovuoden ensimmäisen rahoituspyynnön yhteydessä seuraavat tiedot:

a. niiden kyseisen vuoden lopullisesti hyväksytyyn unionin talousarvioon otettujen maksusitoumusmäärärahojen määrät, tarvittaessa korotettuina tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti, jotka kattavat Bosnia ja Hertsegovinan osallistumisen Horisontti Eurooppa -ohjelmaan;

b. tämän sopimuksen 3 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun osallistumismaksun määrä;

c. Horisontti Eurooppa -ohjelman täytäntöönpanovuodesta N+1 alkaen varainhoitovuotta N vastaavien maksusitoumusmäärärahojen, jotka on korotettu tämän sopimuksen 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti, toteutumisen ja vapautettujen sitoumusten määrä;

d. siltä osin kuin tällaiset tiedot ovat tarpeen automaattisen korjauksen laskemiseksi Horisontti Eurooppa -ohjelman osalta, bosniahertsegovinalaisten oikeussubjektien hyväksi tehtyjen sitoumusten määrä eriteltyinä talousarviomäärärahojen vastaavan vuoden ja siihen liittyvien sitoumusten kokonaismäärän mukaan.

Komissio toimittaa talousarvioesityksensä perusteella arvion a ja b alakohdassa tarkoitetuista seuraavaa vuotta koskevista tiedoista mahdollisimman pian ja viimeistään varainhoitovuoden syyskuun 1 päivänä.

2. Komissio esittää viimeistään kunkin varainhoitovuoden huhtikuussa ja kesäkuussa Bosnia ja Hertsegovinalle rahoituspyynnön, joka vastaa tämän sopimuksen mukaista Bosnia ja Hertsegovinan rahoitusosuutta.

Kussakin rahoituspyynnössä edellytetään, että Bosnia ja Hertsegovina maksaa kuusi kahdestoistaosaa rahoitusosuudestaan viimeistään 45 päivän kuluttua rahoituspyynnön esittämisestä.

Tämän sopimuksen ensimmäisenä voimassaolovuonna komissio esittää yhden rahoituspyynnön 90 päivän kuluessa siitä, kun tämä sopimus alkaa tuottaa oikeusvaikutuksia.

3. Kunakin vuonna vuodesta 2023 alkaen rahoituspyynnöissä on myös otettava huomioon vuonna N-2 maksettuun toiminnalliseen rahoitusosuuteen sovellettavan automaattisen korjauksen määrä.

Viimeistään huhtikuussa esitettävään rahoituspyyntöön voi sisältyä mukautuksia rahoitusosuuteen, jonka Bosnia ja Hertsegovina on maksanut edellisten tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmien, joihin Bosnia ja Hertsegovina on osallistunut, täytäntöönpanoa, hallinnointia ja toimintaa varten.

Kunkin varainhoitovuoden 2028, 2029 ja 2030 osalta Bosnia ja Hertsegovinalle maksetaan tai Bosnia ja Hertsegovinan on maksettava määrä, joka saadaan Bosnia ja Hertsegovinan vuosina 2026 ja 2027 maksamiin toiminnallisiin rahoitusosuuksiin sovelletun automaattisen korjauksen tai tämän sopimuksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti tehtyjen muutusten perusteella.

4. Bosnia ja Hertsegovinan on maksettava tämän sopimuksen mukainen rahoitusosuutensa tämän liitteen III osan mukaisesti. Jos Bosnia ja Hertsegovina ei suorita maksua eräpäivään mennessä, komissio lähettää virallisen muistutuskirjeen.

Jos rahoitusosuuden maksu viivästyy, Bosnia ja Hertsegovinan on suoritettava maksamattomasta määrästä viivästyskorkoa eräpäivästä alkaen.

Viivästyskorkona niistä saatavista, joita ei ole maksettu eräpäivänä, käytetään eräpäivän kuukauden ensimmäisenä kalenteripäivänä voimassa olevaa Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa julkaistua korkoa korotettuna 1,5 prosenttiyksiköllä.

---

*LIITE II***Ei-tyhjentävä luettelo Bosnia ja Hertsegovinan vastaavista ohjelmista tai hankkeista**

Seuraavan ei-tyhjentävän luettelon sisältämät Bosnia ja Hertsegovinan ohjelmat, hankkeet, toimet ja toiminnot katsotaan Horisontti Eurooppa -ohjelmaa vastaaviksi:

[...]

LIITE III

Moitteeton varainhoito

Taloudellisten etujen suojaaminen ja takaisinperintä

*1 artikla***Tarkastukset**

1. Euroopan unionilla on oikeus suorittaa yhden tai useamman unionin toimielimen tai elimen sovellettavien säästösten ja asiaa koskevien sopimusten mukaisesti teknisiä, tieteellisiä, taloudellisia ja muun tyyppisiä tarkastuksia kaikkien sellaisten Bosnia ja Hertsegovinassa asuvien luonnollisten henkilöiden ja sinne sijoittautuneiden oikeushenkilöiden tiloissa, jotka saavat Euroopan unionin rahoitusta, sekä kaikkien sellaisten Bosnia ja Hertsegovinassa asuvien tai sinne sijoittautuneiden kolmansien osapuolten tiloissa, jotka osallistuvat unionin varojen hoitamiseen. Tällaisia tarkastuksia voivat suorittaa Euroopan unionin toimielinten ja elinten, erityisesti Euroopan komission ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, toimihenkilöt tai muut Euroopan komission valtuuttamat henkilöt.
2. Euroopan unionin toimielinten ja elinten, erityisesti Euroopan komission ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen, toimihenkilöillä ja muilla Euroopan komission valtuuttamilla henkilöillä on oltava asianmukaiset mahdollisuudet tutustua toimitiloihin, töihin ja asiakirjoihin (sekä sähköisiin että paperisiin versioihin) sekä kaikkiin tietoihin, joita tarvitaan tällaisten tarkastusten suorittamiseen, mukaan lukien oikeus saada paperinen tai sähköinen kopio kaikista tarkastuksen kohteena olevan luonnollisen henkilön, oikeushenkilön tai kolmannen osapuolen hallussa olevista asiakirjoista tai tietovälineen sisällöstä ja otteet niistä.
3. Bosnia ja Hertsegovina ei estä 2 kohdassa tarkoitettujen toimihenkilöiden tai muiden henkilöiden pääsyä tai aseta erityisiä esteitä heidän pääsylleen Bosnia ja Hertsegovinaan tai tiloihin heidän hoitaessaan tässä artiklassa tarkoitettuja tehtäviään.
4. Myös sen jälkeen, kun tämän sopimuksen soveltaminen keskeytetään 9 artiklan 5 kohdan mukaisesti, sen väliaikainen soveltaminen lakkaa tai se irtisanotaan, tarkastuksia voidaan suorittaa yhden tai useamman Euroopan unionin toimielimen tai elimen sovellettavien säästösten ja asiaa koskevien sopimusten mukaisesti, jotka liittyvät Euroopan unionin talousarvion toteuttamista koskeviin oikeudellisiin sitoumuksiin, jotka Euroopan unioni on tehnyt ennen päivää, jona tämän sopimuksen 9 artiklan 5 kohdan mukainen soveltamisen keskeyttäminen, väliaikaisen soveltamisen lakkaaminen tai sopimuksen irtisanominen tulee voimaan.

*2 artikla***Sääntöjenvastaisuuksien, petosten ja muiden unionin taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten torjunta**

1. Euroopan komissiolla ja Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valtuudet tehdä Bosnia ja Hertsegovinan alueella hallinnollisia tutkimuksia, joihin sisältyvät paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset. Nämä tutkimukset suoritetaan yhden tai useamman unionin toimielimen sovellettavissa sääöksissä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.
2. Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan komissiolle tai OLAFille kohtuullisessa ajassa kaikista tietoonsa tulleista tosiseikoista tai epäilyistä, jotka liittyvät sääntöjenvastaisuuksiin, petoksiin tai muuhun unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan laittomaan toimintaan.
3. Paikalla suoritettavia tarkastuksia ja todentamisia voidaan suorittaa unionin rahoitusta saavien Bosnia ja Hertsegovinassa asuvien luonnollisten henkilöiden tai sinne sijoittautuneiden oikeushenkilöiden tiloissa sekä Bosnia ja Hertsegovinassa asuvien tai sinne sijoittautuneiden unionin varojen hoitamiseen osallistuvien kolmansien osapuolten tiloissa.
4. Euroopan komissio tai OLAF valmistelee ja suorittaa paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset tiiviissä yhteistyössä Bosnia ja Hertsegovinan ministerineuvoston nimeämän Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaisen viranomaisen kanssa. Nimetylle viranomaiselle on ilmoitettava kohtuullisessa ajassa ennen tarkastuksia ja todentamisia näiden kohde, tavoite ja oikeusperusta, jotta tämä voi avustaa näissä toimenpiteissä. Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaisten viranomaisten toimihenkilöt voivat tätä varten osallistua paikalla tehtäviin tarkastuksiin ja todentamisiin.
5. Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisten pyynnöstä paikalla tehtävät tarkastukset ja todentamiset voidaan suorittaa yhdessä Euroopan komission tai OLAFin kanssa.

6. Komission toimihenkilöillä ja OLAFin henkilöstöllä on oltava pääsy kaikkiin kyseessä olevia toimia koskeviin tietoihin ja asiakirjoihin, myös tietokoneilla oleviin tietoihin, joita tarvitaan paikalla tehtävien tarkastusten ja todentamisen asianmukaiseen suorittamiseen. He voivat erityisesti kopioida asiaan liittyviä asiakirjoja.
7. Jos kohteena oleva luonnollinen henkilö, oikeushenkilö tai kolmas osapuoli vastustaa paikalla tehtävää tarkastusta tai todentamista, Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisten on kansallisten sääntöjensä ja määräystensä mukaisesti avustettava Euroopan komissiota tai OLAFia, jotta nämä voivat täyttää velvollisuutensa ja suorittaa paikalla tehtävän tarkastuksen tai todentamisen. Tähän avustamiseen kuuluu kansallisen lainsäädännön mukaisten asiaankuuluvien varotoimenpiteiden toteuttaminen erityisesti todisteiden turvaamiseksi.
8. Euroopan komissio tai OLAF ilmoittaa Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisille tällaisten tarkastusten ja todentamisen tulokset. Euroopan komissio tai OLAF ilmoittaa mahdollisimman pian Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaiselle viranomaiselle etenkin kaikki väärinkäytöksiä koskevat tosiseikat ja epäilyt, jotka ovat tulleet niiden tietoon paikalla tehdyn tarkastuksen tai todentamisen suorittamisen aikana.
9. Euroopan komissio voi määrätä hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia Bosnia ja Hertsegovinan luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, jotka osallistuvat ohjelman tai toimen täytäntöönpanoon Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta Bosnia ja Hertsegovinan rikoslain soveltamista.
10. Tämän artiklan moitteettoman täytäntöönpanon varmistamiseksi Euroopan komissio tai OLAF ja Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaiset viranomaiset vaihtavat tietoja säännöllisesti ja kuulevat toisiaan jommankumman tämän sopimuksen osapuolen niin pyytäessä.
11. Bosnia ja Hertsegovinan on nimettävä yhteyspiste tehokkaan yhteistyön ja tietojenvaihdon helpottamiseksi OLAFin kanssa.
12. Euroopan komission tai OLAFin ja Bosnia ja Hertsegovinan toimivaltaisten viranomaisten välisessä tietojenvaihdossa on otettava asianmukaisesti huomioon luottamuksellisuusvaatimukset. Tietojenvaihtoon sisältyvät henkilötiedot on suojattava sovellettavien sääntöjen mukaisesti.
13. Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisten on tehtävä yhteistyötä Euroopan syyttäjänviraston kanssa, jotta se voi täyttää velvollisuutensa tutkia Euroopan unionin taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia, asettaa kyseisten rikosten tekijät ja niihin osalliset syyteeseen ja tuomita heidät sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

3 artikla

Perintä ja täytäntöönpano

1. Euroopan komission tekemät päätökset, joilla asetetaan maksuvelvollisuus Horisontti Eurooppa -ohjelmasta johdettujen vaateiden osalta muille oikeushenkilöille tai luonnollisille henkilöille kuin valtioille, ovat täytäntöönpanokelpoisia Bosnia ja Hertsegovinassa. Bosnia ja Hertsegovinan ministerineuvoston tehtävään nimeämä kansallinen viranomainen liittyy päätökseen täytäntöönpanomääräyksen tutkimatta muuta kuin päätöksen aitouden. Bosnia ja Hertsegovinan ministerineuvosto ilmoittaa nimeämänsä kansallisen viranomaisen komissiolle ja Euroopan unionin tuomioistuimelle. Euroopan komissiolla on 4 artiklan mukaisesti oikeus ilmoittaa tällaisista täytäntöönpanokelpoisista päätöksistä suoraan Bosnia ja Hertsegovinassa asuville luonnollisille henkilöille ja Bosnia ja Hertsegovinaan sijoittautuneille oikeushenkilöille. Täytäntöönpanoon sovelletaan Bosnia ja Hertsegovinan lakia ja menettelysääntöjä.
2. Unionin ohjelmia, toimia, toimintoja tai hankkeita koskevaan sopimukseen sisältyvän välityslausekkeen soveltamiseksi annetut Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot ja määräykset ovat täytäntöönpanokelpoisia Bosnia ja Hertsegovinassa samalla tavoin kuin 1 kohdassa tarkoitetut Euroopan komission päätökset.
3. Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta tutkia 1 kohdassa tarkoitetun komission päätöksen laillisuus ja keskeyttää sen täytäntöönpano. Bosnia ja Hertsegovinan tuomioistuinten toimivaltaan kuuluu kuitenkin tutkia, onko päätös pantu täytäntöön virheellisesti.

*4 artikla***Viestintä ja tietojenvaihto**

Horisontti Eurooppa -ohjelman täytäntöönpanoon tai valvontaan osallistuvilla Euroopan unionin toimielimillä ja elimillä on oikeus olla suoraan yhteydessä, myös sähköisten tiedonvaihtojärjestelmien kautta, Bosnia ja Hertsegovinassa asuviin luonnollisiin henkilöihin tai sinne sijoittautuneisiin oikeushenkilöihin, jotka saavat unionin rahoitusta, sekä Bosnia ja Hertsegovinassa asuviin tai sinne sijoittautuneisiin kolmansiin osapuoliin, jotka osallistuvat unionin varojen hoitamiseen. Tällaiset luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt ja kolmannet osapuolet voivat toimittaa suoraan Euroopan unionin toimielimille ja elimille kaikki asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat, jotka niiden on toimitettava unionin ohjelmaan sovellettavan Euroopan unionin lainsäädännön ja ohjelman täytäntöönpanemiseksi tehtyjen sopimusten perusteella.
